

GÜMRÜKTE GÜNDEM

Sercan BAHADIR*

“Gümrükte Gündem” açısından 31 Aralık, gümrük ve uluslararası ticaret uygulamalarında bazı değişikliklerin ve yeniliklerin yapıldığı önemli bir tarihtir. Bu nedenle 2014’ün son günü yayınlanan resmi gazete birden çok mükerrer olarak yayınlanmaktadır.

Bu yayınlanan mükerrer resmi gazetelerde bazı gümrük ve uluslararası ticaret uygulamalarına devam edilmesine karar verilirken bazılarının da değiştirilmesine karar verilmiş olmaktadır. Bu ayki “gümrükte Gündem” konumuz ağırlıklı olarak yeni yıl başında yayınlanan resmi gazeteler ile getirilen değişiklikler oluşturmaktadır.

Ancak Aralık ayında gümrük işlemlerinde alışla gelmeyen şekilde ithalat işlemlerinde bir kontrol yoğunluğu ve ithalat işlemlerinde zorluklar ile karşılaşmıştır. Bir çok sektörde ithalat işlemlerinde ciddi sııntılar ile karşılaşıldığı gözlemlenmiştir.

Gümrük işlemlerinde yaşanan bu son gelişmelerin ana kaynağı olarak 2015-2017 dönemini kapsayan Orta Vadeli Ekonomik Program(OVP) incelemenin uygun olacağı düşüncesindeyiz. Çünkü aşağıda belirtilen amaçlar dikkate alındığında yakın zamanda da gümrük işlemlerinin olağan seyrinde gitmeyeceğini söylemek yanlış olmayacaktır:

- Program döneminde yurt içi tasarrufları artırmaya ve ekonominin üretim yapısının ithalata olan yüksek bağımlılığını azaltmaya yönelik politika önceliklerinin katkısıyla, büyümede öngörülen artışa rağmen, 2015 yılında yüzde 5,4 olarak gerçekleşmesi beklenen cari işlemler açığının GSYH’ya oranının dönem sonunda yüzde 5,2’ye inmesi hedeflenmektedir(Enerji ihtiyacı tahmini ile çalışmaktadır).
- Yurt içi tasarrufları artırmak amacıyla, uluslararası yükümlülükler gözetilerek, lüks ve/veya ithalat yoğunluğu yüksek tüketim malları tespit edilerek caydırıcı vergilendirme yapılacaktır.

- İthalatta piyasa gözetimi ve denetim sisteminin etkinliği artırılarak ithal ürünlerin teknik düzenlemelere uygun ve güvenli olmaları sağlanacaktır.
- Dahilde işleme rejimi, yurtiçi üretim, ihracat ve dış ticaret dengesine etkisi açısından bütüncül bir şekilde değerlendirilerek gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

Diğer taraftan, 2014 yılı dış ticaret rakamları açıklanmıştır. Buna göre ithalat rakamımız 242 milyar dolar gerçekleşerek hedeflenen rakamının yaklaşık 2 milyar dolar altında gerçekleşmiştir. Buna paralel olarak ihracat 157,7 milyar dolar gerçekleşerek bu kısım da hedefin altında kalmıştır. Dış ticaret açımız ise bir önceki yıla göre dış ticaret açığı 99,9 milyar dolardan 84,5 milyar dolara gerilemiştir. Özellikle son dönemdeki ithalat işlemlerinin gümrükleme süreçlerinde yoğun, etkili ve maliyet arttırıcı (gümrük işlem maliyeti ve ilave gümrük vergisi gibi) bir kontrol yapılmasına karşın ithalat miktarında ciddi bir azalış yaşanmamasının ana nedeni olarak üretim yapımızın ithalata bağımlı olması ile yakın ilgisi olduğunu düşünmekteyiz.

Gümrük ve dış ticaret mevzuatında son dönemde öne çıkan değişikliklerin detayları aşağıda yer almaktadır.

1. İthalat Rejimi Kararına Ek Karar (2014/7098) yayımlanmıştır.

İlgili Karar'da yapılan önemli değişiklikler aşağıdaki gibidir:

a) “Genelleştirilmiş Tercihler Sisteminden Yararlanacak Ülkeler” listesi yeniden düzenlenmiştir. Yapılan düzenlemeyle Çin, Maldivler, Tayland “Gelişme Yolundaki Ülkeler” listesin-

den çıkartılmıştır. 01.01.2015 tarihi itibarıyla, bu ülkelerden yapılacak ithalatta Form A belgesi geçerli olmayacaktır. Diğer yandan, Botsvana, Fiji, Fildişi Sahilleri, Gana, Kamerun, Kenya, Namibya ve Svaziland “Gelişme Yolundaki Ülkeler” listesine ilave edilmiştir.

Ayrıca yayımlanan Karar ile Ekvator, “Özel Teşvik Düzenlemelerinden Yararlanacak Ülkeler” listesinden çıkartılmıştır.

b) 29 Ocak 2014 tarihinde Tahran’da imzalanan ve 10.09.2014 tarihinde kanunlaşan “Türkiye Cumhuriyeti ile İran İslam Cumhuriyeti Arasında Tercihli Ticaret Anlaşması” 01.01.2015 tarihi itibarıyla uygulanmaya başlanmıştır.

c) Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi çerçevesinde Dahilde İşleme Rejimi kapsamında ithal edilip işlem görmüş ürün olarak ihrac edilen Pakistan menşeli eşyanın varsa telafi edici verginin hesaplanmasında; II sayılı listede yer alan G.Y.Ü. sütunu yerine Ö.T.D.Ü. sütununda belirtilen vergi oranlarının uygulanması kararı alınmıştır.

2. GTS Kapsamında Tercihli Rejimden Yararlanacak Eşyanın Menşenin Tespitine İlişkin Karar (2014/7064) yayımlanmıştır.

31 Aralık 2014 tarihli 4. mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanarak 1 Ocak 2015 tarihinde yürürlüğe giren 2014/7064 sayılı “Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi Kapsamında Tercihli Rejimden Yararlanacak Eşyanın Menşenin Tespitine İlişkin Karar” ile 22.11.2001 tarihli ve 2001/3485 sayılı Karar’da değişiklik yapılmıştır.

Karar’ın 2 numaralı ekinde yer alan “İmal Edilen Ürünün Menşe Statüsü Kazanabilmesi İçin

Menşeli Olmayan Maddelere Uygulanması Gereken İşçilik ve İşlem Listesi”nde değişiklikler yapılmıştır. Yapılan değişiklikler arasında en öne çıkan, 61 ile 63’ncü fasılları arasında yer alan bazı tekstil ve konfeksiyon ürünlerinin En Az Gelişmiş Ülkelerde (EAGÜ) “kumaştan üretilmesi” olmuştur. Belirlenen ürünlerin EAGÜlerde kumaştan üretilmesi Form A tanzim edilmesi için yeterli olacak ve GTS’den faydalanılacaktır.

3. 2015/1 sayılı İthalat Tebliği yayımlanmıştır.

Aşağıda yer verilen Tebliğleri yürürlükten kaldırarak eşyanın ithalatına yönelik bazı usul ve esasları yeniden düzenleyen 2015/1 sayılı İthalat Tebliği, 31 Aralık 2014 tarihli 2. mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanarak 1 Ocak 2015 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

Aşağıda yer verilen listedeki Tebliğler yürürlükten kaldırılmış olup; mülga Tebliğ’de yer alan usul ve esaslar İthalat Tebliği’nde (2015/1) aynı şekilde düzenlenmiştir.

- Yurt İçinde Düzenlenen Uluslararası Fuarlara İlişkin Tebliğ (İthalat: 2014/1)
- Çift Kullanımlı Malzeme ve Teknolojilere Dair Nihai Kullanım Sertifikalarının Kayda Alınmasına İlişkin Tebliğ (İthalat: 2014/12)
- Kimyasal Silahlar Sözleşmesi Ekinde Yer Alan Kimyasal Maddelerin İthaline İlişkin Tebliğ (İthalat: 2014/17)
- Bazı Tekstil ve Konfeksiyon Ürünlerinin Denetimine İlişkin Tebliğ (İthalat: 2014/15)
- Genelleştirilmiş Tercihler Sistemine İlişkin Tebliğ (İthalat: 2014/19)
- Askıya Alma Sistemine İlişkin Tebliğ (İthalat: 2014/18)

- Bazı Patlayıcı Maddeler, Ateşli Silahlar, Bıçaklar ve Benzeri Aletlerin İthaline İlişkin Tebliğ (İthalat: 2014/11)
- İş Sağlığı ve Güvenliğini Etkileyen Bazı Maddelerin İthaline İlişkin Tebliğ (İthalat: 2014/13)
- Radyoaktif Maddeler ile Bunların Kullanıldığı Cihazların İthaline İlişkin Tebliğ (İthalat: 2014/3)
- Yüksek Yoğunluklu Tatlandırıcıların İthaline İlişkin Tebliğ (İthalat: 2014/4)
- Haritalar ve Harita Bilgisi İçeren Eşyanın İthaline İlişkin Tebliğ (İthalat: 2014/5)
- Karayolu Taşıt Araçlarının İthaline İlişkin Tebliğ (İthalat: 2014/7)
- Sivil Hava Taşıtlarının İthaline İlişkin Tebliğ (İthalat: 2014/8)

Aşağıdaki tebliğlerde ise bazı değişiklikler yapılmıştır.

a. Kullanılmış veya Yenileştirilmiş Olarak İthal Edilebilecek Bazı Maddelere İlişkin Tebliğ (İthalat: 2014/9): Yeni düzenlemeye göre Ekonomi Bakanlığı İthalat Genel Müdürlüğünden alınan izin belgesinin geçerlilik süresi 6 aydan 3 aya düşürülmüştür.

İthal eşyası ile ilgili olarak ithalat işlemi öncesinde veya sonrasında başvurularda yer alan belge, bilgi ve beyanların doğruluğuna ilişkin Bakanlığın inceleme yapmaya veya yaptırmaya yetkili olduğu belirtilmiştir. Ayrıca, diğer mevzuatlara ilişkin olarak bu Tebliğ kapsamında verilen izin ve uygunluk yazılarının Ürün Güvenliği ve Denetimi mevzuatı ve diğer mevzuat kapsamında alınması gereken izin ve belgelerin yerine geçmeyeceğine ve ilgili mevzuattan

kaynaklanan yükümlülüklerin yerine getirilmesine engel teşkil etmeyeceğine yer verilmiştir.

Daha önce 2014/9 sayılı Kullanılmış veya Yenileştirilmiş Olarak İthal Edilebilecek Bazı Maddelere İlişkin Tebliğ eklerinde belirtilen eşya listelerinde de değişiklik yapılmıştır.

b. Banknot ve Benzeri Kıymetli Evraka Mahsus Kâğıtların İthaline İlişkin Tebliğ (İthalat: 2014/10): Uygunluk yazısına tabi olan 4802.55.15.99.11; 4802.55.25.99.11; 4802.55.30.99.11; 4802.55.90.99.11 ve 4802.56.80.99.11 G.T.İ.P’li yalnız hisse senedi, tahvilat ve diğer sermaye piyasası araçlarının basımında kullanılan kâğıtlardan 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamı dışında kalan ve halka açık ortaklık statüsü olmayan şirketlerin hisse senetlerinin basımında kullanılacak filigranlı kâğıtlar hariç tutulmuştur.

Ancak, 4802.55.15.99.11; 4802.55.25.99.11; 4802.55.30.99.11; 4802.55.90.99.11 ve 4802.56.80.99.11 G.T.İ.P’li diğer kâğıtların ithali için, Sermaye Piyasası Kanunu kapsamı dışında kalan ve halka açık ortaklık statüsü olmayan şirketlerin hisse senetlerinin basımında kullanılacak söz konusu G.T.İ.P’li filigranlı kâğıt ithali için ilgili Tebliğ’de belirtilen belgelere ek olarak Gümrük ve Ticaret Bakanlığında alınacak uygunluk yazısı ile birlikte Genel Müdürlüğe başvurularını gerekmektedir.

c. Gübre İthaline İlişkin Tebliğ (İthalat: 2014/16): Gübre İthaline İlişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı’ndan Uygunluk Yazısı Alınacak Eşya Listesinde değişiklikler yapılmıştır.

d. Ozon Tabakasını İncelten Maddelerin İthaline İlişkin Tebliğ (İthalat: 2014/14): İthali yasak eşya listesinde değişiklik yapılmış olup, ithal lisansına ilişkin olarak:

“İthal lisansı kapsamında gerçekleştirilecek ithalat, sadece bu Tebliğ’in ekindeki başvuru formunda ithalatçı tarafından beyan edilen ve ithal lisansında belirtilen Gümrük ve Muhafaza Başmüdürlüğüne bağlı gümrük kapısından yapılabilir.” ifadesi Tebliğ’den çıkarılmış ve Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü Pekin Değişikliklerine Taraf ülkeler listesine Kazakistan eklenmiştir.

e. Harp Silahları, Bunların Aksam ve Parçalarının İthaline İlişkin Tebliğ (İthalat: 2014/2): Olağanüstü Hal Bölge Valiliğinin bu gibi eşyayı ithal etme yetkisi kaldırılmıştır.

4. Ürün Güvenliği ve Denetimi Tebliğleri yayımlanmıştır.

31 Aralık 2014 tarihli mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanan Ürün Güvenliği ve Denetimi Tebliğleri, 1 Ocak 2015 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Aşağıda yer verilen listedeki Tebliğler yürürlükten kaldırılmış olup; mülga Tebliğ’de yer alan usul ve esaslar yeni Tebliğlerde aynı şekilde düzenlenmiştir.

- Japonya’dan İthal Edilecek Gıda ve Tarım Ürünlerinin Radyasyon Kontrolü Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2014/2)
- Oran Yetiştirme Materyallerinin İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2014/17)
- Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Metal Hurdaların İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2014/23)

Aşağıdaki Ürün Güvenliği ve Denetimi Tebliğlerinde ise bazı değişiklikler yapılmıştır, yapılan değişikliklere ilişkin detaylar www.vergidegun-

dem.com internet adresimizde yer alan 4 nolu Gümrükte Gündem Sirkülerinde yer almaktadır.

- İthalatta Standartlara Uygunluk Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2015/1)
- Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2015/3)
- Sağlık Bakanlığının Özel İznine Tabi Maddelerin İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2015/4)
- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Kontrolüne Tabi Ürünlerin İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2015/5)
- Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Kimyasalların İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2015/6)
- Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Katı Yakıtların İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği Ve Denetimi: 2015/7)
- Telsiz ve Telekomünikasyon Terminal Ekipmanlarının İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2015/8)
- "CE" İşareti Taşınması Gereken Bazı Ürünlerin İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2015/9)
- Oyuncakların İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği Ve Denetimi: 2015/10)
- Kişisel Koruyucu Donanımların İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2015/11)
- Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca Denetlenen Bazı Tüketici Ürünlerinin İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği Ve Denetimi: 2015/12)
- 4703 Sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanunla Düzenlenmiş Olan İdari Para Cezalarının Yeni Değerlerinin Duyurulmasına İlişkin Tebliğ (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2015/13)
- Yapı Malzemelerinin İthalat Denetimine İlişkin Tebliğ (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2015/14)
- Pil ve Akümülatörlerin İthalat Denetimine İlişkin Tebliğ (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2015/15)
- Tıbbi Cihazların İthalat Denetimine İlişkin Tebliğ (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2015/16)
- Bazı Tüketici Ürünlerinin İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2015/18)
- Tütün, Tütün Mamulleri, Alkol ve Alkollü İçkilerin İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2015/19)
- Sağlık Bakanlığınca Denetlenen Bazı Ürünlerin İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2014/20)
- Bazı Tarım Ürünlerinin İhracatında Ve İthalatında Ticari Kalite Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2015/21)
- İhracatta Ticari Kalite Denetimlerinin Risk Esaslı Yapılması Amacıyla Firmaların Sınıflandırılmasına İlişkin Tebliğ (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2015/22)

5. Dahilde işleme rejimine ilişkin ihracat sayılan satış ve teslimlerde (D3) ihracatçı birliklerin tüm yetkileri bölge müdürlüklerine aktarılmıştır.

31.12.2014 tarihli ve 29222 sayılı 4. mükerrer Resmi Gazetede yayımlanan İhracat Sayılan Satış ve Teslimler Hakkında Tebliğ (İhracat: 2005/2)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat: 2014/10) ile yürütme yetkileri Ekonomi Bakanlığı'na geçmiştir ve ihracatçı birlikleri genel sekreterliği tarafından yapılan tüm işlemler bölge müdürlükleri tarafından gerçekleştirilecektir.

Diğer taraftan, yayımlanan Tebliğ (İhracat: 2014/10) ile firmaların ek süre başvuruları için elektronik ortamda Ekonomi Bakanlığı'na müracaat etme uygulaması geliştirilmiştir.

6. Hariçte işleme rejiminde ihracatçı birliklerinin yetkileri bölge müdürlüklerine aktarılmıştır.

Hariçte İşleme Rejimi Tebliği (İhracat: 2007/5)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat: 2014/11) 31.12.2014 tarihli ve 29222 sayılı 4. mükerrer Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir ve bu Tebliğ ile yapılan değişiklikler aşağıdaki gibidir:

a) Bölge müdürlükleri tanımı Tebliğe eklenmiştir ve buna göre; Ekonomi Bakanlığı Taşra Teşkilatında yer alan Marmara Bölge Müdürlüğü, Batı Anadolu Bölge Müdürlüğü, Güney Anadolu Bölge Müdürlüğü, İç Anadolu Bölge Müdürlüğü, Batı Karadeniz Bölge Müdürlüğü, Doğu Karadeniz Bölge Müdürlüğü, Doğu Anadolu Bölge Müdürlüğü, Güneydoğu Anadolu Bölge Müdürlüğünü ifade etmektedir.

b) Hariçte işleme izin belgesinin kapatılması için müracaat edilmesi gereken merci Bakanlıkça (İhracat Genel Müdürlüğü) belirlenen ilgili "bölge müdürlüğü" olarak değiştirilmiştir. Ancak hariçte işleme izninin kapatılması için müracaat edilmesi gereken merci değişmemiş olup izni veren ihracatçı birlikleri genel sekreterliği olarak devam etmektedir. Ayrıca hariçte işleme izin belgesi taahhüdünün kapatılmasının ilgili "bölge müdürlüğü" tarafından yapılacağına yer verilmiştir.

c) Kullanılmayan belgenin, hariçte işleme izin belgesi sahibi firmanın talebi üzerine, Bakanlıkça iptal edileceği ve bu hususun ilgili "bölge müdürlüğüne" ve ilgili firmaya bildirileceği şeklinde değiştirilmiştir.

7. Transit Rejiminde değişiklik yapılmıştır.

31.12.2014 tarihli ve 29222 sayılı 4. mükerrer Resmi Gazetede yayımlanan Gümrük Genel Tebliği (Transit Rejimi) (Seri No: 3)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Transit İşlemleri) (Seri No: 8) ile 3 seri numaralı Gümrük Genel Tebliği'nin "İlave bilgi ve belge ibrazı" bölümüne (Madde 9) aşağıdaki fıkralar eklenmiştir:

- "Bu Tebliğ kapsamında izin sahibi firma ve taşıyıcı firmaların sahibi, sermayesinin yüzde onundan fazlasına sahip gerçek kişi ortakları ile yönetim kurulu üyeleri ya da temsil ve ilzama yetkili yöneticilerinde değişiklik olması durumunda, söz konusu değişikliğe ilişkin Ticaret Sicili Gazetesi'nin bir örneğinin yayımını takip eden on gün içerisinde Bakanlığa (Gümrükler Genel Müdürlüğü) gönderilmesi gerekir.
- Bu Tebliğ kapsamında izin sahibi firma ve taşıyıcı firmaların sahibi, sermayesinin yüzde onundan fazlasına sahip gerçek kişi or-

takları, yönetim kurulu üyeleri ve temsil ve ilzama yetkili yöneticileri hakkında Cumhuriyet Başsavcılığından son on beş gün içinde alınmış arşiv bilgilerini içerir Adli Sicil Kaydının her takvim yılının Ocak ayı sonuna kadar Bakanlığa (Gümrükler Genel Müdürlüğü) gönderilmesi gerekir.

- Bu Tebliğ kapsamında izin sahibi firma ve taşıyıcı firmaların merkez ve şube adresleri ile iletişim bilgilerinde değişiklik olması durumunda Bakanlığa (Gümrükler Genel Müdürlüğü) ve ilgili gümrük ve ticaret bölge müdürlüklerine gecikmeksizin bilgi verilmesi gerekir.”

Ayrıca Tebliğ’in 10. maddesinin birinci fıkrasına ham petrol, benzin, motorin, gazyağı ve jet yakıtının transitinde çift yönlü olarak “Habur Gümrük Müdürlüğü-Nusaybin-Mardin-Diyarbakır-Bingöl-Karlıova-Erzurum-Bayburt-Gümüşhane-Trabzon Gümrük Müdürlüğü” güzergahı eklenmiştir.

8. Antrepolarda görevlendirilen memurların masraflarına ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Gümrükler Genel Müdürlüğünün 13.01.2015 tarihli ve 40216608/010.06.01 sayılı Antrepoda Memur Görevlendirme konulu dağıtımli yazısı yayımlanmıştır. Buna göre 12.12.2014 tarihli 2014/1 sayılı İç Genelge kapsamında antrepolarda görevlendirilen memurların;

- Antrepolara gidiş-dönüş ulaşımı ile,
- Gerektiğinde yemek ihtiyacı

antrepo işleticileri veya kullanıcıları tarafından karşılanacak olup işletici ve kullanıcılar tarafından söz konusu giderler için gümrük idaresine herhangi bir ödeme yapılmayacağı belirtilmiştir.

9. Gümrük Genel Tebliğinde (Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi) (Seri No: 1) Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ yayımlanmıştır.

17 Ocak 2015 tarihli 29239 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tebliğ ile 15 Ekim 2008 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmış olan Gümrük Genel Tebliği (Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi) (Seri No: 1)’nde aşağıdaki iki konuda değişiklikler yapılmıştır.

Birinci olarak, Gümrük Genel Tebliği (DTS) (Seri No:1)’nin 3’üncü maddesine “EK-1 ve EK-2’de yer alan tablolarda belirtilen ülkeler menşeli eşyanın Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi kapsamında tercihli rejimden faydalanabilmesi için eşyanın menşe ülkesinin, ithalatın yapıldığı tarihte yürürlükte olan İthalat Rejim Kararında Sistemden yararlanacak ülkeler arasında gösterilmiş olması gerekmektedir.” fıkrası eklenmiştir.

İkinci olarak, Gümrük Genel Tebliği (Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi) (Seri No:1)’nin Ek-2’sinde yer alan Nikaragua, Belize, Peru, St. Lucia, Bahreyn, Kosta Rika, Kamboçya ve Irak’a ek olarak, bu Tebliğ ile iki ülke daha eklenmiştir. Bu ülkeler Madagaskar ve Bhuta’dır.

10. Dâhilde işleme rejiminde aynıyet tespitine ilişkin genelge yayımlandı.

Dâhilde işleme rejimi kapsamında elde edilen işlem görmüş ürünün ithal eşyası veya eşdeğer eşyadan elde edilmesi durumlarında aynıyet tespiti yapılması gereken hallerde, bu tespitlerin gümrük idaresince yapılması gerekmektedir. Söz konusu tespitlerin yapılmasına ilişkin sorumluluk belge sahibi firmalara ait bulunmaktadır.

Gümrükler Genel Müdürlüğüne 30 Ocak 2015 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren 2015/8 sayılı Genelge ile gümrük idarelerince ayniyet tespitine ilişkin tesis edilmesi gereken işlemler hususunda düzenleme yapılmıştır. Bu bağlamda, önceden ihracat ve önceden ithalat durumlarında yapılması gereken işlemler ayrı başlıklar altında aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

1-Eşdeğer eşya kullanımı (önceden ihracat);

a) İhracatın yapıldığı gümrük idaresince;

Eşdeğer eşyanın niteliğine göre;

- İhraç eşyasından numune alınması,
- Numune alınması mümkün olmayan eşyanın, tanınmasına yarayacak özelliklerini ve gerek görülmesi halinde fotoğraflarını içeren bir tutanakla tespitinin yapılması,
- Ekspertiz raporu düzenlettirilmesi,
- Laboratuvar tahlili yaptırılması,

suretiyle, ayniyet tespit usullerinden birinin belirlenerek eşdeğer eşyanın ticari kalite, teknik özellik ve 8'li bazda GTİP'inin tespit edilmesi,

- Yapılan ayniyet tespitine ilişkin 2 nüsha olarak hazırlanan Tespit Tutanağının bir örneğinin eşdeğer eşya karşılığı ithalatın yapıldığı gümrük idaresine ibraz edilmek üzere yükümlüsüne verilmesi, diğer nüshanın ise ihracat gümrük idaresince muhafaza edilmesi,

b) İthalatın yapıldığı gümrük idaresince;

İthalat gümrük idaresince de eşdeğer eşya karşılığı ithali yapılan eşyanın eşdeğer eşya ile ticari kalite, teknik özellik ve 8'li bazda GTİP uyumuna ilişkin tespitlerin yapılması ve yü-

kümlüsünce ibraz edilen Tespit Tutanağında yer alan bilgiler ile karşılaştırılmak suretiyle ithalata izin verilmesi,

gerekmektedir.

2- İhraç eşyasının ithal eşyasından elde edilmesi (önceden ithalat);

a) İthalatın yapıldığı gümrük idaresince;

İthal eşyasının niteliğine göre;

- İthal eşyasından numune alınması,
- Numune alınması mümkün olmayan eşyanın, tanınmasına yarayacak özelliklerini ve gerek görülmesi halinde fotoğraflarını içeren bir tutanakla tespitinin yapılması,
- Ekspertiz raporu düzenlettirilmesi,
- Laboratuvar tahlili yaptırılması,
- suretiyle, ayniyet tespit usullerinden birinin belirlenerek gerekli tespit işlemlerinin yapılması,
- Yapılan ayniyet tespitine ilişkin 2 nüsha olarak hazırlanan Tespit Tutanağının bir örneğinin ihracatın yapıldığı gümrük idaresine ibraz edilmek üzere yükümlüsüne verilmesi, diğer nüshanın ise ithalat gümrük idaresince muhafaza edilmesi,

gerekmektedir.

b) İhracatın yapıldığı gümrük idaresince;

İhracat gümrük idaresince de ithal eşyasının ihracı yapılan işlem görmüş ürün bünyesinde kullanıldığının yukarıda belirtilen usullerden birine göre belirlenmesi ve yükümlüsünce ibraz edilen Tespit Tutanağında yer alan bilgiler ile uyumlu olup olmadığının kontrolü yapılır.

İthalat ve ihracat gümrük idarelerince yükümlüsünce ibraz edilen Tespit Tutanağında yer alan bilgilerin yanlışlığından ya da sahteliğinden şüphelenilmesi halinde, bahse konu tespit tutanaklarının her bir gümrük idaresinde mevcut nüshası üzerinden teyidinin yapılması gerekmektedir.

11. Dâhilde işleme rejiminde ikincil işlem görmüş ürüne ilişkin genelge yayımlandı.

Gümrükler Genel Müdürlüğünce 30.01.2015 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren 2015/7 sayılı Genelge ile A.TR dolaşım belgesi veya menşe ispat belgeleri eşliğinde dâhilde işleme rejimi (DİR) kapsamında ithal edilen ithal eşyasından işleme faaliyetleri sonucunda elde edilen ikincil işlem görmüş ürünlerin serbest dolaşıma giriş anında vergilendirilmesi hususunda düzenleme yapılmıştır.

Bilindiği üzere, DİR kapsamında elde edilen ikincil işlem görmüş ürünlerin serbest dolaşıma girişinde vergilendirmesi hususu Gümrük Kanunu'nun 114 ve 115. maddelerinde düzenlenmiştir. Bu kapsamda;

- Kanun'un 114'üncü maddesi "Dahilde işleme rejimi kapsamında bir gümrük yükümlülüğünün doğması halinde, 115'inci madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla, gümrük vergileri, ithal eşyasının dahilde işleme rejimine ilişkin beyannamenin tescil tarihindeki vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurları göz önünde bulundurularak hesaplanır."
- Kanun'un 115'inci maddesi ise "İlgili kuruluşların görüşleri alınarak yönetmelikle belirlenen listede yer alan işleme faaliyet-

leri sonucunda, asıl işlem görmüş ürünlerle birlikte söz konusu listede belirtilen ikincil işlem görmüş ürünlerin elde edilmesi ve bu ikincil ürünlerin serbest dolaşıma sokulması halinde ithalat vergileri; asıl işlem görmüş ürünün ihraç edilen kısmı oranında ikincil işlem görmüş ürünlerin serbest dolaşıma girişine ilişkin beyannamenin tescil tarihindeki vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurları esas alınarak hesaplanır. Ancak izin hak sahibi, bu ürünlere ilişkin vergilerin 114'üncü maddede belirtilen usule tahakkukunu talep edebilir."

hükümlerini amirdir.

Bu çerçevede ilgili Genelge'de Kanun'un ilgili maddeleri kapsamında;

- Vergilendirmenin 114'üncü maddeye göre yapılması durumunda, ikincil işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılan ithal eşyasının ithali esnasında ibraz edilen A.TR dolaşım belgesi ve menşe ispat belgelerinin dikkate alınması,
- Vergilendirmenin 115'inci maddeye göre yapılması ve tüm ithal girdilerin aynı tercihli tarife uygulamasından faydalandığı durumda, kullanılan ithal eşyasının ithali esnasında ibraz edilen A.TR dolaşım belgesi ve menşe ispat belgelerinin dikkate alınması,
- Vergilendirmenin 115'inci maddeye göre yapılması ancak tüm ithal girdilerin aynı tercihli tarife uygulamasından faydalanmadığı durumda, kullanılan ithal eşyasının ithali esnasında ibraz edilen A.TR dolaşım belgesi ve menşe ispat belgelerinin dikkate alınması gerektiği belirtilmiştir.